

פרשת תזריע-מצורע - תשס"ז

ביני תלמי

פרשת השבוע "תזריע – מצורע". שתי פרשות של צרעות ונגעים וכתמי עור מבהילים ומבחילים וטומעה וטהרה ומנהגי טיהור פגנים והמון המון דם. פרשות שרופות, שהמפשפש המודרני אינו מוצא בהן סימני חיים לאחוז בם.

אצל שומרי ההלכה נשמר עוד המנהג של תקופת "בין המיצרים" – היא תקופת האבל, המסתיימת עם הכאב והצום של תשעה באב. השבת הזאת שלנו היא בתקופת "בין המיצרים" האמיתית שלנו – בין יום השואה ליום הזכרון וליום העצמאות.

פרשת "תזריע" - ספר ויקרא, פרק יב

(א) וַיִּדְבֹר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ב) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָה זָכָר וְטָמְאָה שִׁבְעַת יָמִים כִּימֵי נְדַת דְּוֹתָהּ תִטְמָא:

פרשת השבוע, פרשת "תזריע" – אשה יולדת, ילד חדש נולד בעולם.

(ג) וּבְיוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בְּשָׂר עֶרְלָתוֹ.

פרשת השבוע, ברית מילה – ילד יהודי נולד לעולם. והזמן בין זכרון השואה ליום הזכרון – תקופת בין המיצרים.

כשהייתי קטן והקריאו אותם ביום הזכרון - אז עוד לא הכרתי את השמות. הייתי מסתכל בלפידים של האש וחושב שמקריאים אותם בגלל שהם מתים, והם עכשיו בטח גבוהים בשמים ומדברים עם אלוהים יחד עם אלה שאמרו אותם ביום השואה. אבל לא ידעתי אם הם לובשים כתנות פסים, או נועלים נעלים גבוהות של חיילים, וגם לא ידעתי אם עוד יש להם רובים.

אחר כך הייתה עוד מלחמה, וכבר היו גם שמות שקראתי להם פעם, או משכתי אותם פעם בחולצה והיו להם כתפיים רחבות וגבוהות-גבוהות – כמו הברושים בשדרה של הכרם. וכבר ידעתי שאלה שאמרו אותם ביום השואה – הם כפופים והם מתו. והשמות שלנו – זקופים, ויש להם שפם והם נפלו. וכשקראו אותם שמחתי שאני יכול להיות עצוב כמו כולם – וכבר בכלל לא ידעתי אם יש עוד אלוהים.

אחר כך השמות שקראנו ביום הזכרון כבר לא היו סתם שמות, הם היו עמודים שלמים מן הספר שגם אני כתוב בו.

אחר כך הבנתי מחדש את הגבורה של יום השואה ושל "שמע ישראל". וגם הבנתי למה אבא קובנר מתכוון ב"אגרוף שחפן את הברזל והברזל שהיה לנשק". וביום הזכרון נשאר באגרוף הקמוץ רק חופן של דמעות שאינו מתנחם, ואלוהים היה חזן חיזור ומלא רחמים, המקצה מנוחות נכונות בבתי הקברות הצבאיים.

פרשת "מצורע" – ויקרא, פרק יד

(א) וַיִּדְבֹר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ב) זֹאת תִּהְיֶה תּוֹרַת הַמִּצְוָה בְּיוֹם טְהַרְתּוֹ וְהוֹבֵא אֶל הַכֹּהֵן: (ג) וַיֵּצֵא הַכֹּהֵן אֶל מַחוּץ לַמִּחֲנֶה וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהָיָה נִרְפָּא נֶגַע הַצֹּרְעַת מִן הַצְּרוּעַ: (ד) וַצִּנָּה הַכֹּהֵן וְלָקַח לַמַּטְהָר שְׁתֵּי צְפָרִים חַיִּים טְהוֹרוֹת וְעָץ אֶרֶז וְשֵׁנִי תוֹלַעַת וְאַזָּב: (ה) וַצִּנָּה הַכֹּהֵן וְשָׁחַט אֶת הַצְּפֹר הָאֶחָת אֶל כְּלֵי חָרֶשׁ עַל מִים חַיִּים: (ו) אֶת הַצְּפֹר הַתֵּיבָה לָקַח אֹתָהּ וְאֶת עֵץ הָאֶרֶז וְאֶת שֵׁנֵי הַתּוֹלַעַת וְאֶת הָאַזָּב וְטָבַל אֹתָם וְאֶת הַצְּפֹר הַתֵּיבָה בְּדָם הַצְּפֹר הַשָּׁחֹטָה עַל הַמִּים הַחַיִּים: (ז) וְהָיָה עַל הַמַּטְהָר מִן הַצֹּרְעַת שֶׁבַע פְּעָמִים וְטָהַר וְשָׁלַח אֶת הַצְּפֹר הַתֵּיבָה עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה:

אמרתי לכם שזו פרשה שאי-אפשר לקרוא בה, אמרתי לכם שאלה פרשות שרופות, אבל בימים של בין המיצרים אנחנו מוצאים עצמנו הולכים ולומדים גם מן השרפות ההן: לקח הכהן שתי ציפורים חיות, את האחת שחט, את השניה טבל בדמה של הראשונה ושילח אותה חיה על פני השדה.

בין המיצרים – הציפור האחת מתבוססת בדמה על אדמת אירופה החרבה, והשניה משולחת לחופשי על פני השדה – פורשת כנפים לעוף, להתרומם מעבר להווה הנורא ההוא, אל המקום האחר, אל המקום המטוהר, אל המקום שמחכה לחריש וזריעה חדשה, לחיים וצמיחה חדשים. ביום השואה האחרון חזרו והראו עוד פעם את המטס המצמרר של מטוסי חיל האויר הישראלי מעל אושוויץ-בירקנאו ... אנחנו חיים בעולם של סמלים; העוצמה היא, הישראליות הזאת של הטייסים, הרעש הזה על פני השקט של מרחבי ההריגה ההם – היו לי חזרה אל הסמל של הציפור החיה ששולחה אל פני השדה.

היא נשלחת לא לפני שהיא נטבלת בדמה של הציפור השחוטה; היא טסה לחופשי ונושאת איתה את המשקל של הציפור שנשארה, את חותמה של הציפור שנשארה, את חייה של הציפור שנשארה, את הטראומה של הציפור שנשארה, את המסר של הציפור שנשארה ואת הציווי שהיא נושאת איתה לכל מקום שיגביהו אותה כנפיה עוף.

פרשת השבוע "תזריע-מצורע" - פרשה מתה, פרשה שרופה, פרשה שמצווה חיים.